

NORSK
PSYKOLOG
FORENING

UTFYLLENDE BESTEMMELSER

FOR DET OBLIGATORISKE PROGRAMMET I
SPESIALITETEN I ARBEIDSPSYKOLOGI

Utfyllende bestemmelser for det obligatoriske programmet i spesialiteten arbeidspsykologi

(Vedtatt av sentralstyret 18. februar 2016 med ikrafttredelse 19. februar 2016 til erstatning for utfyllende bestemmelser som trådte i kraft 1. juli 2015)

Definisjon

Spesialiteten i arbeidspsykologi har sitt grunnlag i kunnskap om arbeidets vesentlige betydning for psykisk helse, livskvalitet og trivsel. Arbeidspsykologi handler om hvilke faktorer som påvirker befolkningens tilknytning til og fungering i arbeidslivet. Forholdet mellom individets forutsetninger og arbeidslivets krav, og kunnskap om hemmende og fremmende faktorer for tilpasning og deltakelse utgjør kunnskapsgrunnlaget for arbeidspsykologisk praksis. Kunnskap om arbeidspsykologien har tradisjonelt et normalpsykologisk fokus med vekt på individets ressurser, motivasjon og utviklingsmuligheter i arbeidslivet. Spesialisten i arbeidspsykologi kombinerer denne kunnskapen med kompetanse om psykisk helse, utredning og behandling.

Hensikten med utdannelsen er å gi spesialisten kompetanse for å fremme individers deltakelse i arbeidslivet. Det vil si:

- Forebygge sykefravær og frafall fra arbeidslivet
- Bidra til inntreden og tilbakeføring til arbeidslivet
- Bidra til helsefremmende arbeidsplasser

Praksis

Av totalt 5 årsverk praksis skal minst 3 årsverk være innen det *arbeidspsykologiske* området.

I tillegg kreves ett årsverk praksis innen *helsetjenesten*, hvor utredning, diagnostisering og behandling av voksne med psykiske lidelser inngår som en vesentlig del av arbeidet. Praksisen skal omfatte psykologisk arbeid overfor klienter med ulike kliniske tilstander.

I løpet av de 5 årsverkene skal psykologen arbeide på minst 2 tjenestesteder.

Praksiskravene spesifiseres nærmere nedenfor. Dersom man ikke har fått dekket praksiskravene i løpet av arbeidspsykologisk praksis og praksis i helsetjenesten kan dette suppleres i de resterende praksisårene.

Arbeidspsykologisk praksis

I løpet av de tre årene med arbeidspsykologisk praksis skal psykologen ha omfattende erfaring med (tilsvarende én gang hver uke i ett år):

- Utredning og kartlegging av psykisk helse, kognitiv fungering, motivasjon, personlighet, yrkespreferanser og arbeidsevne sett opp mot muligheter for yrkesdeltakelse
- Å anvende endringsrettede og terapeutiske metoder for å øke muligheten til yrkesdeltakelse
- Å samarbeide med ulike instanser i helsevesen, arbeidsliv og velferdsapparat i enkeltsaker

Hyppig erfaring med (tilsvarende én gang i måneden i ett år):

- Å anvende tester og kartleggingsverktøy for utredning av arbeidsevne (kognitive tester og personlighetstester), samt tolkning og formidling av resultater sett i forhold til kontekst og kultur
- Å bidra med psykologisk kompetanse i forhold til både forebyggende og rehabiliterende tiltak
- Konsultasjon og formidling av psykologisk kompetanse overfor samarbeidspartnere
- Anvendelse av metoder for forebygging og utvikling overfor virksomheter (dette arbeidet kan for eksempel inkludere: kontakt med arbeidsgivere, opplæring og veiledning i forhold til psykisk helse og sykefravær, funksjonsvurderinger og tilrettelegging på arbeidsplass, arbeidsmiljøutvikling, forebygging og håndtering av konflikter og lederveiledning)

Praksis i helsetjenesten

I løpet av praksisåret i *helsetjenesten* forventes det omfattende erfaring med (tilsvarende én gang hver uke i ett år):

- Utredning, diagnostisering og behandling av voksne med psykiske lidelser
- Erfaring med tverrfaglig samarbeid

Hyppig erfaring med (tilsvarende én gang i måneden i ett år):

- Kartlegging og behandling av sammensatte lidelser og subjektive helseplager
- Differensialdiagnostiske utredningsverktøy for psykiske og sammensatte lidelser

Veiledning

Minst 120 timer av veiledningen skal være veiledning i psykologisk arbeid med unge og voksne i tilknytning til praksis i det obligatoriske programmet. Veileder skal være

spesialist i arbeidspsykologi. Etter særskilt vurdering av fagutvalget for spesialiteten i arbeidspsykologi kan annen type psykologspesialist godkjennes som veileder hvis denne har tilsvarende kompetanse. I spesielle tilfeller, og etter individuell søknad, kan psykologen få forhåndsgodkjent veiledning i inntil 40 timer av erfaren psykolog som ikke er spesialist.

Veiledning på praksis og skriftlig arbeid skal bidra til utvikling av spesialistkompetanse.

Veiledningen reguleres av egne utfyllende bestemmelser for veiledning. Veiledningen skal ta utgangspunkt i den kunnskap, verdier og erfaringer som utgjør grunnlaget for arbeid som psykologspesialist. Veiledningen skal gi en erfaren kollegas perspektiv på psykologens arbeid og skal bestå av faglig tilførsel, korrigeringer og råd, samt gi psykologen mulighet for kontinuerlig selvrefleksjon.

Det inngås en gjensidig standardkontrakt for veiledning før veiledningen starter og gjøres løpende i veiledningstimene og gjennom veiledningsattest etter endt veiledning.

Det er et mål at veiledningen skal bidra til å øke psykologens kompetanse (kunnskaper, ferdigheter og holdninger) gjennom utviklingsstøttende og korrigerende tilbakemeldinger på praksis. Veiledningen skal også fremme etisk forsvarlig praksis og høy kvalitet på tjenestene. Det er et mål at veiledningen skal føre til økt bevissthet om egne holdninger og holdningsendringer.

Veileder vurderer psykologens faglige progresjon samt læringsutbytte i tråd med målbeskrivelsen for utdanningen. Veileder skal se til at psykologen arbeider i overenstemmelse med gjeldende lover, prinsipperklæringen om evidensbasert praksis og etiske prinsipper for nordiske psykologer. Veileder har ansvar for både formativ og summativ vurdering av psykologens kompetanser. Den formative vurdering har til formål å vurdere psykologens progresjon og utvikling underveis i veiledningen. Utviklingsmålene gjennomgås og det reflekteres over hva som er hensiktsmessige læringsaktiviteter og fremtidige mål. Den summative vurderingen har som formål å vurdere psykologens læringsutbytte etter endt veiledning. Formativ vurdering skal gjøres så ofte som det er formålstjenlig med utgangspunkt i innlevert materiale/dokumentasjon/demonstrasjon av kompetansene og de kriteriene som er fastsatt av spesialistutvalg i målbeskrivelse. Veileder har ansvar for å vurdere psykologens kompetanser både underveis i veiledningsprosessen og ved avslutning. Det forutsettes at psykologen blir gjort kjent med veileders vurdering fortløpende i veiledningen.

Summativ vurdering av det faktiske læringsutbyttet skal gjøres ved avslutning av veiledningsforholdet og dokumenteres i attest. Veileder skal utstede veiledningsattest ved avsluttet veiledningsforhold etter Norsk psykologforening mål for veiledningsattest innen 4 uker etter at veiledningen er avsluttet.

Obligatoriske kurs

Målet med kurssekvensen på minimum 96 timer over 1,5-2 år er å øke deltakernes forutsetninger for å kombinere forskningsbasert kunnskap, klinisk ekspertise, pasientens ønskemål i tråd med prinsipperklæringen om evidensbasert praksis i yrkesutøvelsen. Kursene skal også gi økte forutsetninger for å beskrive, analysere og begrunne valg av tilnærminger i praksis.

Kursene skal også gi psykologene forutsetning for å samarbeide tverrfaglig og tverretatlig.